

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. III. Qualiter dubium circa reservationem peccati, vel censura excuset à reservatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

propter voti, & materiae illius gravitatem, ob quam non erat æquum, quod res tanti ponderis passim relaxaretur; sed quia est magni momenti, solum superiori Principi maneret reservata: neque ut medicina retrahens homines à votendo, sed magis ut plus firmentur in voto, ne de facili à promissione Deo facta, recedant. Unde reservatum maneret votum, v.g. castitatis etiam respectu illius, qui dum votum emisit, ignarus, vel immemor erat illius reservationis; quod secus propter oppositam rationem contingit in casibus reservatis.

§. III.

Qualiter dubium circa reservationem peccati, vel censura excuset à reservatione.

Qui de reservatione dubitant, non incurunt eam.

14. **H**Oc etiam dubiololum sicut & præcedens, pro plena hujus materiae notitia excitamus. Inquiritur ergo, an dubius de peccato, vel de censura reservata incurrat reservationem, & teneatur pro solutione superiorem adire; Bisariam potest dubium contingere, vel dubium facti, ut si certus de reservatione, dubitet an peccatum commiserit, cui est annexa reservatio: vel dubium juris, ut si certus tale commississe peccatum, dubitet an reservatum sit illud delictum? Et in utroque casu dicimus dubium à reservatione liberare. Tum: quia cum reservatio sit odiosa, ut potè potestatem inferioris restringens, restringenda est tantum ad casus cer-

tos, & indubios; sicuti ob eandem rationem diximus tract. de voto, reservationem votorum intelligendam de votis certis, & indubitatis. Tum etiam: quia penitens certis de peccato mortali posside: libertatem suam cum quolibet ordinario Confessario: ergo non potest propter dubium superveniens hac certa possessione privari: quia semper, & in quolibet materia tenet illa regula: *melior est conditio possidentis*, ut diximus tom. 3 tract. 11. cap. 2. n. 109. Sic Sanchez lib. 1. summ. cap. 10. n. 73. Trullench. in praxi sacrament. c. 10. dub. 9. num. 3. Mathæus de Moya in select. qq. tract. 3. disput. 8. quest. 3. num. 3. Lugo Cardin. de penitent. disputat. 20. n. 16. Quintanadvennas tom. 1. tract. 3. singul. 11. & 18. num. 9. Diana 4. part. iv. 3. resolut. 4. Antonius à Spiritu sancto supra sect. 7. num. 943. Bassæus casus reservatus, num. 23. & alij ab istis citati.

15. Qui vero cum dubio supra dicto ab inferiori esset absolutus à peccato reservato superiori, etiam si postea dubium cessaret, vel quia certo sciret se commississe peccatum, de quo ante confessionem dubitabat, vel certus de peccato, certò jam sciret reservatum esse, de quo dubitationem habebat, non teneretur postea coram superiori comparere, ut docet Perez de penitentia, disputat. 48. sect. 4. num. 10. Dicastillo disput. 11. num. 199. Pellizzar. tract. 6. c. 1. n. 91. Antonius à Spiritu sancto sect. 8. num. 46. Lugo num. 20. Leander de penitent. disput. 12. quest. 12. Moya num. 6. Et ratio est: quia penitens dubius de casu refer-

Qui cum dubio de reservatione ab inferiori absolutus, fuit etiam si postea compariat idem peccatum certò esse reservatum non

Aaaa 3

vato

tenetur
superio-
rem adi-
re.

vato fuit per sacerdotem inferiorem directè, & absolute absolutus: quia respectu casus dubij de reservatione non est illi iurisdictio coarctata per reservationem; cum reservatio ut diximus, solum ad casus, & censuras certas extendatur: sed directè absolutus, & absolute à peccato vel censura reservatis ab habente iurisditionem, cogendus non est ad superiorem recurrere: ergo, & c. In quo differt ab eo, qui in casu necessitatis absolvitur ab inferiori, qui postea tenetur coram superiori comparere modo, quo diximus de censuris, *tr. 10. cap. 2. de censur. à num. 66.* quia non fuit absolute à censura, vel peccato absolutus, sed sub conditione, vel ut melius dicamus sub onere, ut data opportunitate coram superiori compareat: vel (quod verius est, ut loco citato diximus) si absolute obtinuit absolutionem, datur Pontificis præceptum in *cap. ea noscitur 13. cap. quamvis 58. de sentent. excommun.* ut sic absolutus teneatur postea coram Pontifice comparere; non pro absolutione, quia verè, & absolute præstata est, sed in partem pœnitentiæ ad specialem summisionem, & obedientiam Ecclesiæ præstandam. Quod non datur in casu nostro, in quo pœnitens nec sub conditione, aut onere præsentandi se, absolutus est: nec datur in iure de tali comparitione præceptum. ¶ Quare sicut qui dubitans, an votum esset reservatum, illius obtinuit dispensationem, non tenetur veritate postea detecta, ad Pontificem pro dispensatione recurrere, ut docet Sanchez *lib. 4.*

summ. c. 44. n. 10. Lugo disp. 20. sect. 2. n. 22. Trullench. in decalog. tom. 1. lib. 2. dub. 33. n. 24. Quia dispensatio, quam obtinuit dum erat dubia reservatio, non fuit conditionalis, nec eius valor à futuro eventu dependens. Similiter, quia in nostro casu absolutio data de casu, sub dubio reservata, non fuit conditionalis, sed absoluta; quia non fuit à futuro eventu dependens, & ab habente iurisditionem directè præstata, etiam veritate detecta non tenebitur pœnitens coram superiori comparere.

16. Sed est contra hoc difficilis objectio: quia qui haberet peccatum dubium, & ut dubium illud confessus fuisset, iam absolute, & directè est ab eo absolutus ab habente legitimam iurisditionem; non enim absolvitur sub conditione pendenti in futurum; alias maneret absolutio suspensa, usque ad adventum futurum; & sic minime peccatum sublatum, quod est absurdissimum. Si quando enim absolutio impenditur sub conditione, ut si quis solum peccatum dubium faceret, est sub conditione de præterito, quæ non suspendit absolutionem, ut diximus *tract. 9. de matrim. cap. 7. num. 1.* & nihilominus, si postea sciat peccatum à se commissum verè fuisse, iterum teneri confiteri ut certum, quod antea confessus fuerat ut dubium, ut tenet communis sententia. Ergo similiter, qui dubius de reservatione peccati illud confessus fuerit inferiori Sacerdoti, detecta postea veritate, tenebitur coram superiori comparere, ut ab eo omnino liberetur.

17. Ad

Aliqui
fentiunt,
cum
quis sub
dubio est
confes-
sus pec-
catum,
non te-
neri, re-
cedente
dubio,
illud
amplius
confiteri

17. Ad hanc objectionem facili-
ter posset responderi secundum illo-
rum opinionem, qui asserunt peccata
sub dubio confessa, ablato dubio, non
teneri iterum illa pœnitens confiteri.
Et probant primo: quia de illo peccato
dubio jam fuit directè absolutus:
sed qui directè absolutus est à peccato,
non tenetur illud iterum subijcere
clavibus: ergo, &c. ¶ Secundo: qui
in confessione se accusavit, dicens de-
cies pejeravi plus minusve, etiã si
certo postea comperiat duodecies
pejerasse, non tenetur duo iterum
perjuria confiteri, ut communis do-
cet opinio; sed hæc duo supra decem
solum sub dubio est confessus: ergo
qui sub dubio est confessus, cessante
dubio, illud iterum confiteri non
tenebitur. ¶ Tertio: qui dubitans, an
peccatum sit mortale, vel veniale il-
lud integrè confitetur, non tenetur
iterum illud clavibus subijcere, et-
iam certo mortale fuisse cognoscat,
ut ferè omnes Doctores tenent: ergo
similiter in nostro casu. Sic Leander
de pœnitent. disputatione quinta, quæstio-
ne 27. Martinus de sancto Joseph. in
monitis Confessor. tomo primo, libro pri-
mo, tractatu octavo, num. 9. Marcus Vi-
dal. in arca Theolog. moral. tomo 1. de
pœnitent. in quæst. à num. 33. Noster
Antonius à Spiritu sancto in director.
Confess. tom. 1. tract. 5. disputat. 5. sect.
3. num. 96. Tancredo in qq. moral. disp.
6. de pœnitent. quæst. 2. folio 102. Delga-
dillo tom. de pœnitent. cap. 14. dub. 10.
Ferraninus in disput. practic. quæst. 78.
Caramuel in Theol. mor. lib. 3. disp. 4. n.

1539. & in Theol. fundam. fol. mibi 699.
Sebastianus Sacchus in suscit. flor. l. 1.
tract. 4. cap. 3. n. 35. & probabilem di-
cant Thomas Tambur. in method. ex-
peditio. Confess. lib. 2. cap. 1. §. 4. nu. 24.
Verticelli in qq. moral. tom. 1. tract. 5.
quæst. 6. num. 22. Pellizzar. tom. 1. tract.
5. cap. 3. sect. 1. num. 56. & videtur hoc
asserere Lugo Cardinalis disput. 16.
sect. 2. num. 92. ubi plura pro hac sen-
tentia congerit, & probabilem il-
lam judicasse R. P. Nicolavm Ri-
chardum S. Palatij Magistrum, do-
ce; quamvis addit: *Se nolle in hoc pun-
cto aliquid diffinire, sed securiorem par-
tem consulere.*

18. Cæterum ob hæc non est re-
cedendum à communi sententia,
quam tom. 1. tract. 6. de pœnitent. cap.
8. num. 47. sequuti sumus, quam præ-
ter ibi citatos tenent Thomas Hurta-
do tomo secundo, tractatu 22. capite
primo, dub. 9. n. 2097 Gaspar Hurtado
disputatione 9. de pœnitent. diff. ult. 7. §.
observandum. Moya supra tractatu 3.
disputatione prima, quæstione sexta, nu-
undecimo, Torres de pœnitent. quæstione
9. articulo 2. disputatione 26. dub. 6. Il-
lustrissim. Magist. Fr. Petrus à Tapia
in caten. moral. lib. 4. quæst. 15. art. 9. Ra-
phaëi de Averla de pœnitent. quæst. 10.
sect. 2. §. quod si. Quiedo 1. 2. tractatu
quinto, controvers. 4. part. 7. num. 58. &
alij communiter. Et probatur: quia
peccatum explicandum est in confes-
sione prout est in conscientia pœni-
tentis: sed peccatum, quod jam ut du-
bium erat confessum, nunc est in
conscientia pœnitentis ut certum: er-
go ut tale iterum est confiten-
dum.

Pecca-
tum ut
dubium
confes-
sum, ut
certum
confi-
tendum
est; si de
illo pœ-
nitens
certifi-
cetur.

dum. Nec inde est inferendum, quod si ut certum fuisset peccatum, si postea de illo dubitaret, iterum teneretur illud ut dubium confiteri: quia iterum confiteri ut dubium solum serviret ad se excusandum: & quia negatio materiae certae non est materia confessionis; cum potius minuat, quam adaugeat gravitatem. ¶ Secundo, quia licet hic directè absolutus esset, est conditionatè, non absolutè: ergo adveniente noticia certa, tenebitur iterum confiteri, ut directè nunc absolvatur à peccatis absolutè; quemadmodum non sufficit poenitentem esse indirectè absolutum; sed tenetur iterum confiteri, qui indirectè est absolutus, ut directè iterum absolvatur, ut omnes docent: Ergo similiter, qui directè, sed conditionatè est absolutus, iterum debet confiteri, ut directè, & absolutè absolvatur: quia non facilis disparitas reddi potest, quare indirectè absolutus, debeat directè absolvi; & non debeat absolutè absolvi; qui solum erat absolutus conditionatè. ¶ Confirmatur: quia ad peccatum commissum per se sequitur obligatio confessionis, à qua subortum dubium partim excusat, ut solum in dubio confiteatur, & obvineatur illius conditionata absolutio, sicut oblivio in totum excusat, ut indirecta absolutio obvineatur: ergo sicut cessante oblivione rediret per se integra obligatio confitendi ad obtinendam absolutionem directam; ita cessante dubio, rediret integra obligatio confitendi ut certum peccatum, ad obtinendam absolutionem absolutam.

19. Melius ergo ad objectionem numero decimo sexto, positam, responderetur, reddendo inter reservationem, & peccatum confitendum disparitatem, quam poni Thomas Sanchez in *Deal. g. libro primo, capite decimo, numero 7. 4.* Quod reservatio peccatori non est odiosa, eo, quod est restricta a jurisdictionis Confessoris ordinarij: & ob id extendi non debet ad casus dubios; sed solum restringi ad certos, & determinatos, ut de reservatione votorum, in ejus tractatu diximus. At præceptum confessionis apud omnes est favorabile, ut potè ad salutem animarum ordinatum: & sic minime restringi, sed potius debet ampliari. Quare sicut ob hanc rationem extenditur ad peccata dubia, quae quilibet confiteri tenetur, ut diximus tractatu de poenitent. 8. numero trigesimo quinto, & nunc suppono, licet probabile sit contrarium; ita ad confitenda ut certa peccata, quae sub dubio confessà erant, ut probavimus: E contra sicut non est obligatio observandi reservationem, qui de illa dubitat, ut ex communi sententia diximus num. 14. ita non teneretur iterum ad reservationem redire, & coram Superiori comparere, qui in dubio de illa fuit jam absolutè ab inferiori absolutus.

20. Restat respondere ad argumenta n. 17. adducta. Ad primum constat ex dictis; quod sicut peccatum, de quo est aliquis indirectè absolutus propter oblivionem iterum debet subijci clavibus, ut directè de illo absolvatur, recedente oblivione, quia sic communiter intelligitur ab

Ec-

Disparitas inter reservationem d. b. an. & peccatum dubium confitendum.

Solutio prima argumenti contrarium.

Ecclesia præceptum confessionis fuisse à Christo Domino impositum: sic peccatum de quo conditionatè est quis absolutus propter dubium, debet recedente dubio, subjici clavibus, ut de illo absolutè absolvatur; quia sic communiter fuit à Doctoribus intellectum præceptum Christi Domini de confessione. Sicuti in eo, qui se accusavit de aliquo peccato dicens: confiteor malam cogitationem, si fortè illam habui: quod aliqui non dubitantes, sed ad majorem securitatem, impertinenter quidem faciunt; si certo postea cognoscat se illam habuisse, tenetur postea absolutè illam cogitationem confiteri, ut absolutè ab illa absolvatur, ut ferè omnes dicunt; ita qui dubitans de peccato confitetur: quia sub conditione, si fortè illud peccatum commisit, confessus est, veritate detecta, iterum ad confessionem rénebitur, ut absolutè absolvatur.

Secundum argumentum contrarium dissolvitur.

21. Ad secundum responderetur cum doctissimo M. Petro à Tapia loco *suprà citato*, dubium posse esse vel circa peccatum in particulari quoad substantiam, quia confitens nequit determinatè judicare, an omiserit illud, vel non; & de hoc dicimus, quod cessante dubio debet de illo confiteri. Vel potest esse circa numerum peccatorum in communi, eo quod nequeat ad certum numerum commissa peccata reducere: quod optimè contingere potest absque dubio occurrente circa substantiam alicujus peccati in particulari. Quod accidit, quando tot peccata confitetur plus, minusve expressè dicendo, vel subin-

telligendo hoc ipsum tacitè. & in hoc casu, fatemur non teneri postea confiteri illud, quod sub hoc dubio propalavit, etiam dubio ipso recedente: quia obligatio explicandi numerum suam latitudinem habet; siquidem juxta communem Theologorum sententiam, solum est ad explicandum numerum non mathematicè, sed moraliter determinatum: quod fit per illa verba: *plus minusve*; ita Confessarius multitudinem peccatorum verosimiliter, & moraliter percipiat, & statum ipsius pœnitentis.

22. Ad tertium dicimus, quod scire an peccatum sit mortale, an veniale non est ex conditionibus se tenentibus ex parte pœnitentis, quia ad ipsum solum spectat rem quoad substantiam, & numerum prout à parte rei facta est, manifestare. Judicium vero de gravitate peccati, an sit mortale, an veniale, hoc ad Confessarium pertinet, qui judex est, & qui sententiam proferre debet. Unde sicut putans se solum veniale confiteri absque dubio circa mortalitatem, satisfacit suæ obligationi, si clarè, distinctè quoad substantiam, & numerum rem prout contigit, patefecit; nec tenetur postea veritate comperita, iterum peccatum illud clavibus subjicere: quia jam directè, & absolutè ab eo absolutus est à Confessario. Ita qui peccatum sub dubio, an mortale, an veniale fuerit, confessus est; quia jam quantum ad ipsum attinet, fecit, rem certam secundum substantiam, & numerum deponens; licet dubius de gravitate, directè, & abso-

ultimo argumento satisficit

B b b

abso-

absolutè absolvitur ab eo, iudicium rei Confessario remittens, ad quem spectat cognoscere gravitatem, sicut & de illa iudicare: & non tenetur, re sine dubio comperit, iterum tale peccatum clavibus subijcere, ut tenet communis sententia.

Ad 23. Eisi fortè roges ad quantum illa verba se extendant, plus minusve, ut postea non teneatur aliquis confiteri determinatè, quod implicitè in illis confessus est? Respondit Vivaldus in *candelabro aureo, de confess. tract. 7. §. sed dixi folio 100.* eum, qui confessus fuit centies plus minusve jurasse, non teneri iterum confiteri, licet postea comperiat fuisse 200. Quod probabile putat Angelus Mar. Verrecelli *tom. 1. qq. moral. tract. 5. quest. 6. num. 23.* & ipse *tract. 1. quest. 8.* dicit illa verba, plus minusve addit quoad confessionem medietatem supra summam expressam, taliter, quod si confessus est centum juramenta plus minusve, iterum non confiteri teneatur, licet postea certo sciat fuisse 150. Sed utraq; hæc doctrina nimis laxa videtur: quia illa particula, secundum communem sensum, parvum excessum denotat: & assignatus, est certè magnus. Probabile autem est, quod docet Diana cum Filliucio, & Navarro 3. *part. tract. 4. resolut. 94.* & *part. 4. tract. 4. resolut. 204.* Quod si quis se accusaret decies, plus minusve pejerare, si postea recorderetur de aliis tribus vicibus, non teneretur illas confiteri: & si centum plus minusve confiteretur, si postea recorderetur esse centum, & decem: non teneretur illa confiteri.

Sed verius est, hoc arbitrio prudentium relinquendum, juxta summam peccatorum, cui illa clausula plus minusve superadditur. Addit M. Jajada *tom. 1. lib. 2. tract. 3. controvers. 10.* (Si postea confessione finita recorderetur illorum peccatorum, quæ confessus est, majorem esse numerum, non teneri iterum confiteri: quia confessio cum sufficiente examine facta, moraliter loquendo comprehenditur, & claudit totum peccatorum numerum: & illa particula à penitente adducta æquivaleret omnibus alijs, & per illam confessarius satis devenit in cogitationem status penitentis.)

§. IV.

De facultate Prælatorum ad dispensandum in irregularitatibus remissive.

24. **P**osse Prælatos regulares cum suis subditis dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus dispensare possunt Episcopi respectu suorum Diœcesanorum, Bulla Pii V. & Gregorij XIII. diximus *tract. 10. de censuris, cap. 7. num. 63.* Imò ibidem pluribus citatis diximus posse confessarios regulares cum secularibus dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus possunt Episcopi cum suis subditis ex Bulla Sixti IV. & à Julio II. confirmata. Irregularitates vero, à quibus possunt Episcopi subditos suos liberate assignantur in Concilio Tridentino *sess. 24.*